

#1: ZNÁŠANLIVOSŤ, TRPEZLIVOSŤ, TICHOSŤ

613/2018

www.inky.sk

6. 12. 2018

... alebo o to, prečo je vlastne Boh dokonale a úplne dobrý a nie t v ňom žiadneho zla? Prečo taký je?

Po skončení exkurzu blahoslavenstvami a milosrdenstvom pápež pristupuje k niečomu ako k „vykonávacej vyhláske“: „[rád] by som ... zhrnul niektoré **charakteristiky alebo duchovné vyjadrenia, podľa mňa nevyhnutné na pochopenie životného štýlu, ku ktorému nás Pán povoláva.** ... Tieto charakteristiky, ktoré chcem zdôrazniť, nie sú úplne všetky, čo môžu vytvárať vzor svätosti - ale je to päť veľkých prejavov lásky k Bohu a k bližnému, ktoré pokladám za osobitne dôležité“ (GE 110 a 111). A prvým z nich je **znášanlivosť, trpezlivosť, tichosť.**

Podľa pápeža to znamená „zostať sústredení a pevní v Bohu, ktorý miluje a pomáha. Vďaka tejto vnútornej pevnosti je možné znieť, vydržať protivenstvá“ (GE 112). „Treba bojovať a dávať pozor na naše vlastné agresívne a egocentrické sklony“ (GE 114), „Taktiež kresťania môžu byť súčasťou sietí verbálneho násilia, prostredníctvom internetu a rozličných fór či priestorov digitálnej komunikácie. Ba aj v katolíckych médiách sa môžu prekročiť hranice: toleruje sa ohováranie a klebety, a zdá sa, že etika a rešpektovanie dobrého mena druhého zostávajú opomenuté“ (GE 115). „Nerobí nám dobre pozeráť zvrchu, robiť zo seba nemilosrdných sudcov, považovať druhých za nehodných a chcieť neustále dávať lekcie. Toto je subtilná forma násilia. Svätý Ján z Kríža navrhoval inú vec: „Bud' vždy viac naklonený nechať sa poučiť od všetkých, ako poučať toho, kto je najmenší zo všetkých.““ (GE 117). „Svätec nemárni svoje sily lamentovaním nad chybami druhého; je schopný nerozprávať o slabostiach svojich bratov a vyhýba sa verbálnemu násiliu, ktoré nivočí a šikanuje, pretože sa nepovažuje za hodného byť tvrdý k druhým, ale pokladá „druhého za väčšieho“ (Flp 2, 3).“ (GE 116)

Ako sa však k niečomu podobnému dopracovať? Pápež hovorí: „Vnútorňá pevnosť, ktorá je dielom milosti, nás chráni od toho, aby sme sa nechali stiahnuť...“ (GE 116). Z čoho táto vnútorňá pevnosť, darovaná Bohom a Božou milosťou, pramení? Z milosti Božieho synovstva, to v prvok rade.

Dali ste si už niekedy otázku, prečo je Boh dokonale a úplne dobrý a prečo v ňom nie je a ani nijakovsky nemôže byť žiadne, ani to najmenšie zlo? Ako je to možné? Myslím si, že príčina je v **Božej nekonečnosti.** Boh je nekonečný. Viete, čo to v praxi znamená? Znamená to, že v ňom je **úplne všetko.** Čokoľvek, čo by kedy ako mohlo existovať – všetky mysliteľné osudy, zážitky, pocity, skúsenosti, všetka mysliteľná moc, sláva, hodnota,... všetko toto v Bohu je. Neexistuje nič, čo by akokoľvek kdekoľvek kedykoľvek mohlo existovať, aby to v Bohu už nebolo. V Bohu je úplne všetko a neexistuje nič, čo by bolo mimo Neho a Boh by to nemal. Toto to znamená, keď hovoríme, že Boh je „nekonečne bohatý“ – ale aj „nekonečne blažený“ (porov. KKC 1), pretože neexistuje žiadne potešenie, žiadna rozkoš, žiadna radosť, nič, čo by Boh sám v sebe už od večnosti nemal a neprežíval v nekonečnej intenzite a bohatstve seba samého. V ňom je úplne všetko.

Preto Boh nikomu nezavídí – komu a čo by už len mohol závidieť, keď sám všetko má? S nikým o nič nebojuje – s kým a o čo by už len mohol zápasíť, keď všetko má? Nenávidieť niekoho – za čo? Súperiť s niekým – s kým a o čo? Urážať sa na niekoho – ale prečo a kto by Mu už len za to stál? Boh nepozná nedostatok a preto ani žiadostivosť. Neexistuje nič, čo by Ho akokoľvek v čomkoľvek ohrozovalo a preto nepozná strach. Preto nepozná ani zlo, pretože zlo je plodom sebeckta a to je ovocím nedostatku a jeho detí, strachu a žiadostivosti. Jediné, čo Boh v sebe, vo

svojom nezmerom, nekonečnom bohatstve a šťastí pozná, je **lásky** – vôľa podeliť sa s týmto svojim bohatstvom. Preto je Boh láskou. Preto je Stvoriteľom. Preto je Vykupiteľom. Preto vôbec my, ľudia, jestvujeme. A preto je Boh dokonale, nezvratne len a jedine dobrý.

My, ľudia, sme na tom kvôli hriechu inak. Bojíme sa nedostatku. Bojíme sa nudy. Bojíme sa osamelosti a bezvýznamnosti. Sme plní žiadostivosti a ako píše Písmo: „**Žiadostiví ste, a nemáte. Vraždíte a závidíte, a nemôžete nič dosiahnuť. Hádáte sa a bojujete**“ (Jak 4,2) – a pridávame si tak ešte navyše strach z ostatných ľudí, pretože sú naši konkurenti, súper, nepriatelia, sú pre nás v horšom prípade hrozbou, v lepšom prípade zbytočnou otravou a záťažou. Preto sme **zlí** – pretože na rozdiel od Boha v sebe nosíme túžby vskutku nekonečné a pritom sme v porovnaní s nimi bedári a úbožiaci.

Boh tento problém vyriešil. V Kristovi nás pozval k Božiemu synovstvu. Tým nás urobil **nekonečne bohatými**, ako svedčí Písmo: „**ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia** ... [ak Boh] **vlastného Syna neušetřil, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!**“ (Rim 8,17.32). Už viac niet po čom túžiť a dychtiť, ako vysvetľuje sám Ježiš: „**Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť**“ (Jn 6,35). Nie je ani dôvod mať z niečoho strach, veď sme v samom Bohu a ako vraví Písmo: „**Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? ³⁴ A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás? ³⁵ Kto nás odľúči od Kristovej lásky? Azda súženie, úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ³⁶ Ako je napísané: "Pre teba nás usmrcujú deň čo deň, pokladajú nás za ovce na zabitie." ³⁷ Ale v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje**“ (Rim 8,33-37) – pretože „**dokonalá láska vyháňa strach**“ (1 Jn 4,18).

Toto je teda prvá a základná Božia milosť, milosť Božieho synovstva, ktorá nás vyzdvihuje na roveň samého Boha, oslobodzuje a uzdravuje nás z nedostatku a žiadostivosti, vyslobodzuje nás z nebezpečenstiev a strachu a robí nás tak v sile Ducha **schopnými** byť ako Boh! Už viac niet, po čom by sme ešte túžili, niet, čoho by sme sa ešte báli, niet s kým by sme o čo zápasili, nieto, čo by sme komu závideli, niet dôvodu pre povyšovanie sa (lebo neexistuje nič vyššie, než to, čo už od Boha máme), pre súperenie, boj, porovnávanie sa... jednoducho, niet viac žiadneho dôvodu pre akékoľvek zlo. Tak, ako u Boha.

Samozrejme, **z našej strany musíme toto Ježišovo „ostaňte vo mne a ja vo vás“ (Jn 15,4) patrične kultivovať a upevňovať.** Ako vraví pápež, „**Je to vernosť lásky, pretože ... sa spolieha na Boha**“ (GE 112). Preto máme „**siahnuť po kotve prosby, a tá nás znovu vráti do Božích rúk a k prameňu pokoja: „O nič nebudíte ustarostení.““ (GE 114). A prijímať aj pokorenia,** do ktorých nás Boh uvedie, pretože „**Pokora sa môže zakoreniť v srdci len cez pokorenia. Bez nich niet pokory ani svätosti**“ (GE 118) – cez ne totiž Boh búra našu starú zakotvenosť vo „svete“, aby nás tak urobil slobodnými pre zakotvenie iba v ňom a teda v opravdivej slobode dobra a lásky, „**a budeš [sa] tešiť z dobra druhých akoby bolo tvoje vlastné a úprimne sa snažiť, aby boli vo všetkom uprednostnení pred tebou**“ (sv. Ján z Kríža, GE 117) – pretože ak sme v Bohu, k ničomu inému už nemáme ani najmenší dôvod!